

Naše mise

„Kdekoli a kdykoli ve službě demokracii, lidským právům a občanské společnosti.“

Společné aktivity

DEMAS na Foru 2000: Jak by měla vypadat lidská tvář české zahraniční politiky?

Blížící se parlamentní volby otevřely prostor pro debatu o plánech politických stran v oblasti české zahraniční a transformační politiky. Byť tato témata byla částečně zmíněna ve volebních programech, vyžadovala si také hlubší debatu stranických expertů a veřejnosti o tom, jaké by byly jejich plány týkající se podpory transformační politiky v případě, že by jejich strana získala post ministra zahraničních věcí.

V těchto intencích se nesla debata, kterou asociace DEMAS uspořádala v úterý 10. října 2017 v rámci Festivalu Demokracie, který je součástí mezinárodní konference Forum 2000. Moderované diskuze se zúčastnil tehdejší poslanec KDU-ČSL Ivan Gabal a europoslanec ODS Jan Zahradil. Plánovaná účast Ivany Doběšové (ANO) a Karla Schwarzenberga (TOP 09) byla ze zdravotních důvodů na poslední chvíli odvolána.

Po srovnání programů politických stran před volbami do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 lze konstatovat, že lidská práva jsou nadále

považována za podstatnou oblast zahraniční politiky. Relevantní demokratické strany nepřicházejí s revolučními tezemi: hovoří o podpoře transformace zemí sousedících s EU a pomoci při realizaci jejich integračních snah. Některé strany se dále zmiňují o nezbytnosti podpory demokratické opozice v autoritářských režimech. Nelze tedy po volbách předpokládat zásadní obrat v české lidskoprávní politice. Z české zahraničněpolitické diskuze bezesporu nezmizí polemika o tom, zda prosazovat lidská práva, nebo protěžovat obchodní kontakty.

Analýza programů politických stran v oblasti lidských práv není podstatná jen z hlediska předvídatelnosti jejich chování, a tedy transparentnosti cílů, ale je i vodítkem pro přípravu programového prohlášení vlády a má být oporou pro politické postoje zvolených poslanců v jejich čtyřletém funkčním období. V tomto ohledu je znepokojující, že téma nezmiňují dvě tradiční české politické strany ČSSD a ODS. V prvním případě je tato skutečnost zvláště závažnější, neboť ČSSD měla poslední čtyři roky v gesci zahraniční politiky a otevřela výše zmíněnou debatu o rozšíření prioritních témat i na tzv. lidská práva druhé a třetí generace. U ODS je mlčení zvláštní vzhledem k tomu, že strana vychází i z disidentské tradice a podpora lidských práv a transformační politiky tvořila jednu z os jejího zahraničněpolitického myšlení.

Aktivity jednotlivých členů

Amnesty International

Maraton psaní dopisů 2017: Amnesty chystá největší světovou kampaň za lidská práva

Podporovatelé Amnesty už popatnácté píšou utlačovatelům i obětem bezpráví. 10. prosince, na Den lidských práv, začal [Maraton psaní dopisů 2017](#).

Každý prosinec jsou kanceláře prezidentů, ministrů nebo ředitelů věznic zaplavené miliony dopisů z celého světa, ve kterých lidé požadují **spravedlnost a lidská práva** pro vybrané případy Amnesty.

„15 let Maratonu psaní dopisů dává lidem naději v jejich nejtemnějších chvílích. Představ-

te si, že jste ve vězení nemocní a chodí vám tisíce dopisů podpory a solidarity. Nebo zjistíte, že lidé po celém světě stojí za vámi ve vašem úsilí o spravedlnost za zavražděného příbuzného. Psaní dopisů může skutečně změnit životy,“ říká **Salil Shetty**, generální tajemník Amnesty International.

Podařilo se nám osvobodit **nejdéle vězněného novináře z Uzbekistánu** Muhammada Bekzhanova, **konžské aktivisty** Freda Baumu a Yvese Makwambalu nebo jsme **pomohli farmáři Máximě z Peru** v boji s těžaři.

Letos Amnesty International píše třeba za **Xulhaze Mannana**, zakladatele jediného bangladéšského časopisu pro sexuální menšiny, jenž byl brutálně zabit na jaře 2016. Navzdory dostatku důkazů nebyli vrazi dodnes obvině-

ni. Premiérovi **Jamajky**, aby chránil **Shackelii Jacksonovou**. Ta bojuje za spravedlnost pro svého bratra, zavražděného policií v roce 2014. Čelí zastrašování a výhrůžkám. V uplynulém desetiletí zabila policie na Jamajce asi 2 000 mužů, obvykle mladých a chudých. Předsedovi vlády **Izraele**, aby upustil od veškerých obvinění proti palestinským obráncům lidských práv **Faridu al-Atrashovi** a **Issovi Amrovi**. Ti chtějí ukončení výstavby izraelských osad na území Palestiny. Čelí útokům osadníků i vojáků a taky absurdním obviněním poté, co se připojili k pokojnému protestnímu pochodu. Prezidentovi **Čadu**, aby se zasadil o propuštění **Mahadineho**, internetového aktivisty, kterému za vložení několika protivládních videí na Facebook hrozí doživotí. Řediteli pekingské městské bezpečnosti

v Číně, aby zastavil zastrašování Ni Ju-lan, obrádky právně nuceně vystěhovávaných lidí. Ministru spravedlnosti Madagaskaru, aby zrušil rozsudek nad ekologickým aktivistou Clovisem Razafimalou, který je nespravedlivě odsouzen za ochranu palisandrů v tamním pralese.

První kampaň organizace Amnesty International [Maraton psaní dopisů](#) se konala před 15 lety. Od té doby aktivisté po celém světě připravili miliony akcí. Jen vloni přes 4,6 milionu dopisů, pohlednic, vzkazů, tweetů... Každý rok tyto akce vedou ke skutečné změně. Lidé, kteří byli neoprávněně uvězněni, jsou propuštěni, mučitelé jsou postaveni před soud a s vězni je zacházeno humánněji. Dostat dopis může pro mnoho lidí znamenat naději v těch nejzoufalejších dobách.

Asociace pro mezinárodní otázky

Série seminářů na Ukrajině o inkluzivním vzdělávání a factcheckingu

V rámci projektu [Posílení veřejné kontroly v ukrajinských regionech](#) byla v listopadu ukončena série 21 seminářů na téma factchecking pro studenty, nezávislé novináře a místní aktivisty. Ta probíhala od března letošního roku po celé Ukrajině například ve městech Černovice, Lvov, Užgorod, Vinnyca, Charkov, Dněpro, Mariupol, Kramatorsk, Sumy nebo Oděsa. Celkem jsme proškoliili více než 900 zájemců.

Factcheckingu jsme se věnovali také na začátku prosince v Brně. Na debatě, kterou jsme pořádali společně s Pedagogickou fakultou Masarykovy univerzity, vystoupil populární ukrajinský moderátor Yuriy Havryshchak, který mimo jiné hovořil o své show „Vesti Kremla“. Ta

sarkastickým způsobem uvádí na pravou míru ruské desinformace.

Inkluzivní vzdělávání a pedagogicko-psychologické poradenství byly hlavními tématy série seminářů, které jsme zorganizovali na Ukrajině. Zúčastnili se jich nejen čeští a ukrajinskí experti a ukrajinskí učitelé, ale také zástupci ukrajinského ministerstva školství.

V rámci projektu, který se soustředí na běloruské pedagogy, navštívila v listopadu skupina učitelů z této země české základní školy, gymnázia i některá média. V rámci své studijní cesty se dozvěděli o českých zkušenostech s mediální výchovou.

Čtyři transformační projekty na Ukrajině a v Bělorusku realizujeme díky podpoře Ministerstva zahraničních věcí ČR a České rozvojové agentury

Česko-ruské vztahy pod drobnohledem

Během podzimu jsme se intenzivně věnovali česko-ruským vztahům v rámci projektu [Jak na Rusko](#) podpořeném Nadací Open Society Fund Praha. Současný stav vztahů Prahy a Moskvy rozebírá v novém [policy paperu](#) Alžběta Chmelařová. Jaký postoj k Rusku zastáváte vy, si můžete vyzkoušet [v testu](#), který jsme připravili společně s Aktualne.cz.

V souvislosti s podzimními parlamentními volbami jsme také zanalyzovali, jak se k Rusku ve svých volebních programech stavějí hlavní politické strany. Jejich zástupce jsme společně s Hlídacím psem [vyzpoovídali](#) v krátkých rozhovorech.

Všechny aktuální informace najdete na našem [webu](#), [Facebooku](#), [Twitteru](#) nebo kanále [YouTube](#). Aby Vám nic neuteklo, doporučujeme Vám se také zaregistrovat k odběru našeho [newsletteru](#).

Člověk v tísni

Lidská práva ve Vietnamu na Foru 2000

V rámci doprovodného programu Fora 2000 Člověk v tísni promítl filmy, debatoval, uspořádal večer s Krymskými Tatary či výstavu o Tibetu. Především ale na mezinárodní konferenci otevřel velmi důležité téma porušování lidských práv ve Vietnamu, jedné z nejméně svobodných zemí světa. Jako hosta pozval do Prahy vietnamského disidenta a otevřeného kritika komunistického režimu Nguyena Quang A. „Změna musí přijít zespoda, z tlaku lidí, společnosti,“ říká třeba pan A v rozhovoru, který poskytl Českému rozhlasu (čtete [ZDE](#)).

Ve Vietnamu přitom sílí represe především proti nezávislým blogerům a blogerkám. Naposledy dostal sedmiletý trest 22letý bloger za publikování článků o úniku jedovatých látek z továrny ve středním Vietnamu. Pana A spolu s dalšími dvěma aktivistkami rovněž minulý měsíc v Hanoji bezdůvodně zadržela a den poté propustila policie. Psali jsme o tom [ZDE](#).

Více informací o situaci ve Vietnamu najdete v [naší infografice](#) a na stránkách [Člověka v tísni](#).

20 let Člověka v tísni na Kubě

Člověk v tísni začal navazovat první kontakty s disidenty, fungujícími v autoritářském komunistickém režimu tehdejšího vůdce Fidela Castra, na podzim roku 1997. Kuba byla v té době izolovaným ostrovem, lidé nemohli cestovat a o světě venku se dozvídali jen zprostředkovaně. O dvacet let později je Kuba v mnoha směrech otevřenější než dříve – stále ale zůstává nedemokratickou zemí, kde je nadále tvrdě potlačována svoboda slova i shromažďování.

„Na Kubě došlo zejména díky IT technologiím a obnově diplomatických vztahů se Spojenými

Vítězové soutěže o nejlepší školní projekt v oblasti ústní historie na Ukrajině společně s českými experty v Praze.

státy k jistému otevření. Rozhodně to nelze nazývat demokratizací," říká Šimon Pánek. „Moc drží pořád velmi pevně stejná skupina. Reálné volby, svobodná soutěž lidí, kteří by se ucházeli o možnost rozhodovat, tam neexistuje.“

Více informací [zde](#).

Z čeho máš strach, Evropo?

Srdečně vás zveme do pražského CAMPu na setkání u příležitosti Dne Lidských práv. 11. prosince od 18.00 promítneme dokumentární film **Zlatý úsvit: Jak to vidím já** a následně budeme debatovat o rostoucí popularitě extremistických a populistických hnutí v Evropě.

Právě oslava lidských práv nás nutí zamyslet se, zda a jak jsou tato práva porušována u nás v Evropě a proč roste popularita hnutí, která otevřeně hlásají nenávist. Kdo jsou podporovatelé ultranacionalistické strany Zlatý úsvit, která je třetí nejsilnější stranou v řeckém parlamentu? Co formuje jejich názory? Čeho se bojí? A můžeme jinde v Evropě vysledovat podobné myšlenkové trendy? Co můžeme dělat na obranu proti extremismu a nenávisti ve společnosti? Diskutovat budou:

- Novinář a historik **Marc Reynebeau** (Belgie)
 - Politický filozof **Evert van der Zweerde** (Nizozemsko)
 - Novinářka **Kateřina Šafaříková** (Česká republika)
- Facebooková událost [ZDE](#).

EUROPEUM

V září roku 2017 proběhla debata s názvem [Building Europe through Democratic Processes](#), na které hosté diskutovali o demokratické legitimitě Evropské unie. Institut pro evropskou politiku EUROPEUM také pořádal ve spolupráci se Zastoupením Evropské komise v ČR a Informační kanceláří Evropského parlamentu další, již sedmá, debatu z cyklu [Café Evropa](#) s názvem [Mediální obraz EU – jak se orientovat mezi hoaxy a pravdou?](#) na které se dvojice novinářů Ondřej Houska a Michal Půr zamýšleli nad tím, jakou roli hrají tuzemská média ve vnímání Evropské unie ze strany českých občanů.

V říjnu se uskutečnila druhá diskuze našeho pilotního projektu Prague Climate Talks, který

představuje platformu pro expertní diskuze o klimatických změnách. Tématem bylo tentokrát [Assessment of EU's climate policies – are they up to the challenge?](#). 6. listopadu se pak konala třetí diskuze projektu Prague Climate Talks s názvem [Renewable energy in the V4](#), ve které se pozvaní experti zaměřili na současný stav obnovitelné energetiky v zemích Visegrádské skupiny a debatovali o pravděpodobných výhledech do budoucna.

V souvislosti s říjnovými parlamentními volbami jsme za účasti Kamila Gregora a Jiřího Boudala uspořádali diskusi s názvem [Co a proč ovlivňuje české voliče?](#), která se snažila odpovědět na otázky spojené s naším rozhodováním před volbami. Na základě statistických údajů hosté publiku osvětlili faktory, které nás při volbách nejvíce ovlivňují. Osmnáctá debata Café Evropa [Sdílená ekonomika – jak by měly vypadat služby 21. století?](#) se věnovala fenoménu sdílené ekonomiky, o jejichž výhodách i úskalích debatoval první digitální koordinátor vlády ČR Tomáš Prouza a ředitel společnosti Uber Tomáš Peťovský.

Naše bruselská kancelář ve spolupráci s platformou Think Visegrad, Maďarským předsednictvím V4 a Stálým zastoupením Maďarska při EU organizovala kulatý stůl pod názvem [The future of the Cohesion Policy in the new Multiannual Financial Framework: Perspectives from Central Europe](#). 10. října se v Bruselu pod záštitou naší bruselské kanceláře, GEM STONES PhD School a Institutu pro Evropská studia Université Libre de

Bruxelles (IEE-ULB) pořádal seminář s názvem [Severní Korea a růst napětí s přicházející globální krizí: Může EU zasáhnout?](#), kde pozvaní řečníci formulovali možná krátkodobá i dlouhodobá řešení krize na Korejském poloostrově. V Bruselu se uskutečnily ještě dvě listopadové konference: [Quo Vadis Eastern Partnership? A Retrospective Look Into Future](#) a [The EU after a year of crucial elections: Which new chances and challenges?](#)

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM spolu s Ústavem mezinárodních vztahů a Zastoupením Evropské komise v České republice organizoval v rámci [Prague European Summit](#) debatu [What Europe in 2025?](#). Diskuze cílila na budoucnost Evropské unie, její reformy a možné výzvy, kterým bude muset čelit.

Začátkem listopadu proběhl [Národní konvent o EU](#), kde ústředním tématem byly priority České republiky v rámci víceletého finančního rámce a kohezní politiky po roce 2020. Institut pro evropskou politiku EUROPEUM byl odborným garantem tohoto kulatého stolu a ředitel Vladimír Bartovic celý stůl moderoval. Výzkumná spolupracovnice Zuzana Kasáková, společně s prof. Luborem Lacinou, vypracovali [podkladový materiál](#) pro celou diskusi.

V prosinci jsme zahájili další kolo projektu Café Evropa v regionech, tentokrát v Pardubicích, kde se konala diskuze na téma [Česká republika a euro](#), které se zúčastnil člen bankovní rady České národní banky Oldřich Dědek a analytik AKCENTA CZ a.s. Miroslav Novák. Následně jsme uspořádali debatní večer i v Českých Budějovicích, kde se pozvaní hosté věnovali problematice [Dvojí kvality potravin](#).

Co se týče naší výzkumné činnosti, v říjnu Nelly Tomčíková přispěla svou prací do série Eastern Monitor, v článku s názvem [How to lose Russia in 10\(0\) days: Ukraine's delicate balance](#) se věnovala Asociační dohodě mezi Ukrajinou a Evropskou unií. Alexandr Lagazzi a Michal Vít ve svém policy paperu [The Good, the Bad and the Ugly: Chinese influence in the Western Balkans](#) analyzovali čínský vliv v oblasti Západního

Balkánu. Publikace byla založena na terénním výzkumu čínských investičních projektů. Naši výzkumníci také vypracovali celou řadu blogů od analýzy rakouských voleb po krizi ve Venezuele. Další policy paper [A Breath of Fresh Air, or the Winds of Change? CFSP after Brexit and Strategic Challenges for the Czech Republic](#), jehož autorkou je Monika Brusenbauch Meislová, se zabývá evropskou bezpečnostní a zahraniční politikou v kontextu odchodu Velké Británie z EU a z toho plynoucími důsledky pro Českou republiku.

Informace o všech aktivitách Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM najdete na webu www.europeum.org, [Facebooku](#) a [Twitteru](#).

Transitions Online

Prague Media Point Conference

KEYNOTE and Transitions organised between 2 and 4 November at NYU Prague the “**Media in the Post-Truth World: The New Marketplace of (Dis)information**,” with support from the European Commission’s Representation in the Czech Republic, the Embassy of the Federal Republic of Germany in Prague, Open Society Fund Prague and the Heinrich Böll Stiftung Prague. It featured over 90 distinguished speakers, and brought together prominent journalists, scholars, media and communications practitioners, and representatives of NGOs from the region. The topics covered were media ownership, (dis) information channels, public opinion and the media and the role of media in today’s world **#PragueMediaPoint**. You can have a look at [the conference Press Release and photos for more information](#).

PRAGUE MEDIA POINT

Fact Czech

November 2017 – After months of preparation, we officially introduced our online tool for all fans of good quality journalism in the Czech language to the Czech audience [Fact Czech](#). Don’t let anyone hoax you anymore!

Debunking Disinformation: A Training Program for Czech Journalism Students

Transitions is seeking participants for a semester-long course in information verification starting in March 2018 and lasting through June. The course will provide future reporters, researchers, and other relevant practitioners with the means to effectively recognize propaganda and expose inaccuracies through training in the latest online tools and techniques. Participants will also gain a background in the roots of disinformation and how it works.

Call For Participants: deadline: January 15, 2018.

Support for both projects is provided by the U.S. Embassy in Prague.

October – December 2017 – Increasing the Impact of Independent Russian-Language Media

Transitions has organized a series of three workshops about open data usage in the newsroom for independent Russian-language media professionals in Ukraine and Moldova. Open

data is the publication of large amounts of data online for free and while this provides journalists with unprecedented access to information, the navigability of these databases and sheer quantity of information can make a journalist without the proper training overwhelmed. The first workshop, with twelve participants, took place on October 27–29 and its goal was to introduce the participants to the concept of open data and basic skills regarding its usage. Participants were also asked to apply their skills in a practical manner by verifying photos and texts for accuracy, working with the most common state registers, and analysing information received. The second workshop was held in Kyiv on November 17–19 and offered a more in-depth look at open data, building on the knowledge from the first session by challenging participants to apply it in a practical manner and using different tools to work with data such as MS Excel, YouControl and visualizations. Ten journalists participated in this second session. We are already seeing the impact of open data knowledge on these journalists’ careers – they have published three articles using open data sources. In our last session, on December 1–3, we finished preparing participants to use this knowledge in their daily newsroom practices. The project was supported by a grant from the NED.

Tiráž

Činnost DEMAS je určována nezávisle a výhradně členskými organizacemi, nevyjadřuje žádné politické či ideologické postoje nebo zájmy jakékoli instituce.

Čtvrté číslo Zpravodaje DEMAS vychází v prosinci 2017

DEMAS
Asociace pro podporu
demokracie a lidských práv
Pohořelec 6
118 00 Praha 1

info@demas.cz / www.demas.cz
<https://www.facebook.com/asociaceDEMAS/>
IČO: 75156539 / DIČ: CZ75156539

Správní rada:
Sylva Horáková
Jakub Klepal
Pavel Pšejja (předseda)
Marek Svoboda (místopředseda)
Vladka Votavová

Výkonná ředitelka:
Sabina Malcová

Členské organizace DEMAS:
Agora Central Europe
Asociace pro mezinárodní otázky
CEELI Institute
Centrum pro komunitní práci
Centrum pro studium demokracie a kultury
CEVRO
Člověk v tísni
EUROPEUM
Nadace Forum 2000
Občanské Bělorusko
PASOS
Transitions

Organizace s pozorovatelským statusem:
Arcidiecézní charita Praha
Amnesty International
CASLA Institute
Transparency International Česká republika

© DEMAS – Asociace pro podporu demokracie a lidských práv, 2017

Vydání tohoto čísla bylo podpořeno z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.